

Příprava Národního plánu obnovy ČR

Kontext přípravy Národního plánu obnovy

V reakci na očekávané dopady pandemie COVID-19 na členské státy Evropské unie (EU) představila Evropská komise (EK) na konci května 2020 návrh nařízení, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (*Recovery and Resilience Facility*, RRF). Návrh RRF vycházel z předchozích diskuzí o návrhu EK zřídit nový Program na podporu reforem, ale při projednávání návrhu RRF došlo v nařízení k mnoha změnám. [Finálního znění](#) nařízení k RRF bylo dosaženo schválením ze strany Evropského parlamentu (10. února 2021) a Rady EU (11. února 2021).

RRF je největším nástrojem unijního plánu obnovy s názvem *Next Generation EU* (NGEU), jehož finální základní parametry byly dohodnuty v červenci 2020 na [mimořádné Evropské radě](#) s cílem pomoci napravit bezprostřední hospodářské a sociální škody způsobené pandemií. Vedle využití standardního Víceletého finančního rámce EU pro roky 2021–2027 má unikátní NGEU (v celkovém objemu 750 miliard eur) zajistit, že společnost a hospodářství EU vyjdou z pandemie COVID-19 udržitelnější, odolnější a připravené na výzvy a příležitosti související se zelenou a digitální transformací v jednotlivých členských státech (ČS).

i Základní informace o alokaci RRF

Předmětem podpory z RRF je financování provádění strukturálních reforem a projektů veřejných investic ČS. Celková alokace RRF je 672,5 miliard eur, přičemž 360 miliard eur je určeno na půjčky a 312,5 miliard eur pak na granty. Uvedené částky jsou ve stálých cenách roku 2018. V běžných cenách (tj. po zohlednění inflace) bude na granty cca 338 miliard eur. Předběžně odhadovaná alokace finančních prostředků na granty pro ČR dosahuje (dle makroekonomických predikcí) přibližně 7,1 miliard eur (v běžných cenách). Z této sumy je zatím pro ČR pevně stanovena na jednotlivé reformy a projekty částka přes 3,5 miliard eur (v běžných cenách), tj. zhruba polovinu národní alokace. Zbývající část pro období let 2023–2026 bude přesně určena později (do června 2022) dle statistiky relativního vývoje HDP ČR (vůči vývoji průměru EU) v letech 2020 a 2021. ČS mohou na dodatečné reformy a investice čerpat i doplňující zvýhodněné půjčky až do výše 6,8 % hrubého národního důchodu (HND) roku 2019. Při čerpání z RRF není stanoveno žádné povinné národní spolufinancování.

Pro čerpání prostředků z RRF je každý ČS povinen připravit plán na podporu oživení a odolnosti (Národní plán obnovy, NPO) v podobě komplexního a soudržného balíčku opatření pro provádění reforem a veřejných investic. RRF je v přímém řízení EK. ČS budou předkládat EK k posouzení své NPO v rámci každoročního cyklu koordinace hospodářských a sociálních politik - tzv. evropského semestru, a na EK návrh je bude schvalovat Rada EU.

Základní přehled přípravy Národního plánu obnovy

V souladu s [usnesením vlády](#) za přípravu NPO pro ČR odpovídá Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) ve spolupráci s Ministerstvem financí a Úřadem vlády (Sekcí pro evropské

záležitosti), jakožto gestorem nařízení o RRF, a to se zapojením příslušných ministerstev, v jejichž gesci jsou opatření, pro něž bude navrhováno financování z RRF¹.

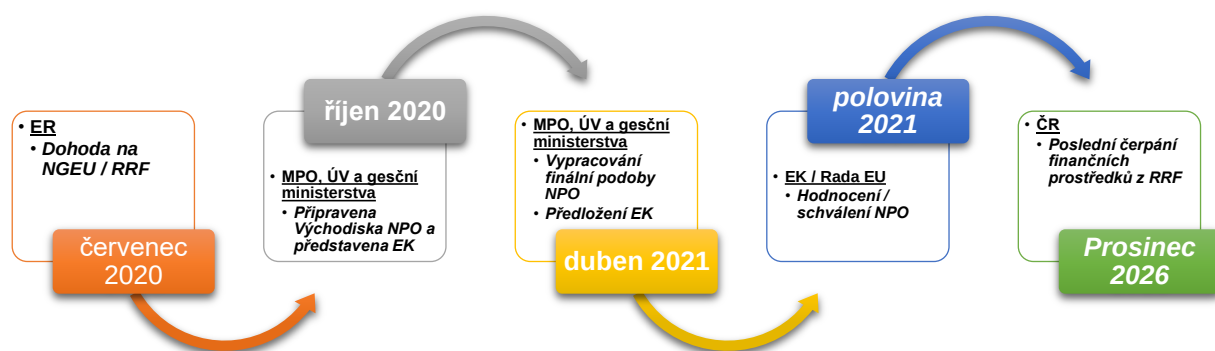
MPO ve spolupráci s uvedenými partnery připravilo v návaznosti na nastavení hlavních parametrů RRF na červencové Evropské radě Východiska Národního plánu obnovy včetně návrhu jednotlivých komponent zahrnující plánované reformy a veřejné investice v ČR. Předseda vlády Andrej Babiš následně tento dokument představil 15. října 2020 předsedkyni EK Ursule von der Leyen, čímž byly zahájeny konzultace s EK o NPO pro ČR, které stále probíhají (leden 2021).

ČS mají zpravidla předložit EK konečnou podobu svých NPO společně s Národními programy reforem pro rok 2021 do konce dubna 2021. EK následně (v období dvou měsíců od předložení) posoudí NPO dle daných kritérií (viz níže) a pokud kladně, navrhne jej Radě EU ke schválení².

Rada by měla rozhodnout nejpozději do čtyř týdnů od obdržení posouzení EK. Po tomto schválení bude moci ČR požádat o výplatu 13% předfinancování z výše přidělené podpory pro tento NPO.

Ačkoliv lze na základě výše nastíněného harmonogramu očekávat, že ke schválení NPO ČR dojde zhruba v polovině roku 2021, způsobilá k financování z RRF jsou opatření (reformy a investice), která byla zahájena již od začátku února 2020 a byla následně zahrnuta do schváleného NPO.

Podpora je z RRF vyplácena zpětně po dosažení jednotlivých milníků a cílů ex ante stanovených v NPO na základě žádostí o platbu. Žádosti o platbu mohou podávat ČS maximálně dvakrát ročně. Poslední žádost mohou ČS zaslat EK do konce srpna 2026. Poslední platba z RRF ve prospěch ČS musí proběhnout nejpozději do konce roku 2026.

Obsah Národního plánu obnovy

V základní rovině je cílem NPO, aby odpovídajícím způsobem reagoval na aktuální výzvy, kterým daný ČS čelí, a to prostřednictvím zásadních reforem a za pomoci adekvátních veřejných investic. Cílem je přispět k vzestupné hospodářské a sociální konvergenci, obnově a podpoře udržitelného růstu, integraci ekonomik ČS, podpoře tvorby vysoce kvalitních

¹ Tzv. vlastními komponenty, tj. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

² EK připraví návrh prováděcího rozhodnutí pro Radu EU, která jeho přijetím schválí příslušný NPO.

pracovních míst a přispění ke strategické autonomii EU souběžně s otevřeností ekonomiky a k vytváření evropské přidané hodnoty.

Reakce musí být v souladu s obecným cílem RRF, kterým je podpora (ekonomické, sociální i teritoriální) soudržnosti EU prostřednictvím:

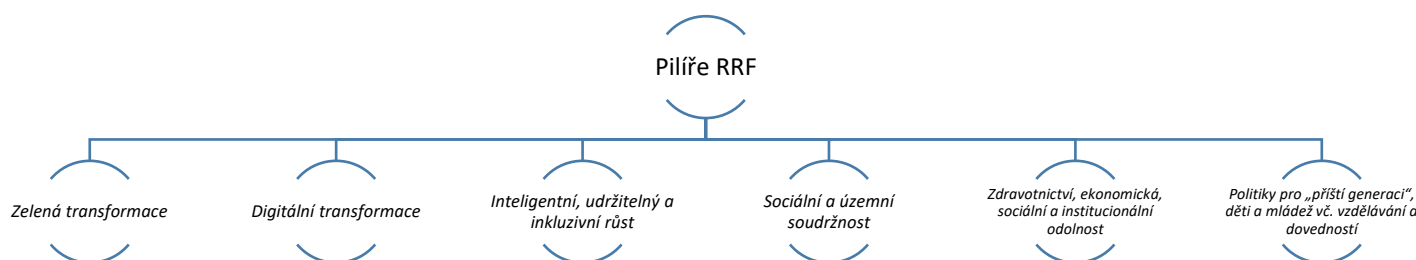
- zlepšování odolnosti (vč. připravenosti na krizi a schopnosti přizpůsobení se) i potenciálu růstu ČS;
- zmírňování dopadů krize (sociálních i hospodářských, zejména těch na ženy); přispívání k provádění zásad Evropského pilíře sociálních práv;
- podpory zelené transformace a přispívání k dosažení unijních klimatických cílů do roku 2030 (z nařízení o tzv. evropském klimatickém zákoně) i k splnění cíle klimatické neutrality EU do roku 2050;
- podpory digitální transformace.

Kromě specifických národních priorit musí ČR stejně jako všechny ostatní ČS v NPO zohlednit požadavky a kritéria³ vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) k RRF, vůči kterým bude následně NPO posuzován ze strany EK. Základními předpoklady způsobilosti NPO je, že provádí specifická doporučení Rady (udělená ČS v rámci evropského semestru), přispívá k zelené i digitální transformaci, podporuje inkluzivní růst a posilování odolnosti, bude mít trvalý dopad na ČS a vyváženě přispívá ke všem šesti stanoveným pilířům (oblasti působnosti) RRF, jimiž jsou: 1) zelená transformace; 2) digitální transformace; 3) inteligentní, udržitelný a inkluzivní růst včetně hospodářské soudržnosti, pracovních míst, produktivity, konkurenceschopnosti, VaVal⁴ a funkčního jednotného trhu se silnými malými a středními podniky; 4) sociální a územní soudržnost; 5) zdravotnictví, ekonomická, sociální a institucionální odolnost vč. ohledu na zvýšení schopnosti reakce a připravenosti na krizi; 6) politiky pro „příští generaci“, děti a mládež vč. vzdělávání a dovedností.

³ NPO musí přispívat k:

- účinnému řešení všech (či významné části) výzev stanovených v rámci evropského semestru ve specifických doporučeních (CSRs) Rady 2019 a 2020 pro ČR,
- posilování potenciálu růstu, tvorbu pracovních míst a ekonomickou, institucionální a sociální odolnost, k provádění Evropského pilíře sociálních práv (zlepšení úrovně ukazatelů Social Scoreboardu), vč. prostřednictvím podpory politik pro děti a mládež,
- zmírňování hospodářských a sociálních dopadů krize s cílem zlepšovat ekonomickou, sociální a územní soudržnost a konvergenci EU;
- zelené transformaci (či řešení výzev z ní vyplývajících) a to vč. její oblasti biodiverzity;
- digitální transformaci.

⁴ Věda, výzkum a inovace.

Zároveň musí ČR zajistit, že z alokovaných prostředků NPO je alespoň 37 % vyčleněno na oblast změny klimatu a zároveň alespoň 20 % na podporu digitalizace⁵. Třetím klíčovým požadovaným parametrem NPO je, že všechna opatření (reformy a investice) musí splňovat princip „významně neškodit“ životnímu prostředí (*Do No Significant Harm Principle*, DNSH⁶). Kromě těchto základních parametrů musí ČR při přípravě NPO zohledňovat řadu dalších kritérií specifikovaných v nařízení o RRF⁷, vůči kterým bude NPO rovněž hodnocen ze strany EK.

V návaznosti na Východiska NPO zmíněná v úvodu a po zohlednění pokynů (včetně [šablon](#)) pro přípravu NPO od EK, MPO nyní pracuje ve spolupráci s gesčními ministerstvy, Úřadem vlády a na základě průběžných konzultací s relevantními zainteresovanými stranami (sociálními a hospodářskými partnery, územními samosprávami, nevládními neziskovými organizacemi a dalšími) na návrhu NPO.

Od října 2020 pak probíhají s EK konzultace o dílčích komponentách NPO, které jsou navázané na výše zmíněnou šestici pilířů. Zjednodušeně lze aktuální (leden 2021) obsah NPO představit v následující grafice zobrazující jednotlivé komponenty, do nichž bude směřována finanční podpora z RRF:

⁵ Plnění kritéria je posuzováno na základě přiřazení jednotlivých komponent NPO do intervenčních oblastí, jejichž procentuální příspěvek pro oblast klimatu a digitalizace je stanovený v příslušných metodikách, které jsou součástí nařízení o RRF jako jeho přílohy.

⁶ Dle definice nařízení o tzv. taxonomii EU, tzn. nenarušovat naplňování jejích šesti klimatických a environmentálních cílů, kterými jsou: mitigace změny klimatu a adaptace na ni, ochrana vody, oběhové hospodářství, redukce znečištění, ochrana biodiverzity.

⁷ ČR by měla ve svém NPO mj. dále reflektovat společné celounijní výzvy, tzv. flagships (vlajkové iniciativy), které EK stanovila v Roční strategii pro udržitelný růst 2021 (1) „nabírání na síle“ (*Power Up*) – podpora čistých technologií a zrychlení vývoje a využívání obnovitelných zdrojů; 2) „renovace“ (*Renovate*) – zvýšení energetické účinnosti veřejných i soukromých budov; 3) „dobíjení a doplňování paliva“ (*Recharge and Refuel*) – podpora udržitelné, dostupné a chytré dopravy; 4) „připojení“ (*Connect*) – podpora dostupnosti vysokorychlostního připojení; 5) „modernizovat“ (*Modernise*) – digitalizace veřejné správy; 6) „rozšíření“ (*Scale-up*) – podpora cloudových kapacit, energeticky účinných procesorů; 7) „změna kvalifikace a prohlubování dovedností“ (*Reskill and Upskill*) – důraz na digitální dovednosti a vzdělávání.

Podpora z RRF zároveň nemá nahrazovat opakující se národní výdaje (jen výjimečně v řádně odůvodněných případech) a má být dodatečná (dodržovat zásadu adicionality) k podpoře z dalších fondů a programů EU (vč. kohezních, v rámci nichž však z RRF nelze hradit jejich národní spolufinancování).

Pilíř	Komponenta
1. Digitální transformace	1.1 Digitální služby občanům a firmám
	1.2 Digitální systémy státní správy
	1.3 Digitální vysokorychlostní sítě
	1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie
	1.5 Digitální transformace podniků
	1.6 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru
	1.7 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení
	1.8 Digitální přístup k justici
	1.9 Digitální přístup k archiváliím
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	2.1 Udržitelná a bezpečná doprava
	2.2 Snižování spotřeby energie
	2.3 Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie
	2.4 Rozvoj čisté mobility
	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší
	2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu
	2.7 Cirkulární ekonomika a recyklace a průmyslová voda
	2.8 Regenerace brownfieldů
3. Vzdělávání a trh práce	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace
	3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů
	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce
4. Instituce a regulace	4.1 Systematická podpora veřejných investic
5. Výzkum, vývoj a inovace	5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu
	5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe
6. Zdraví a odolnost obyvatel	6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče
	6.2 Prevence onkologických onemocnění

Snahou ČR je dokončit konzultace o obsahu jednotlivých komponent (tj. o dílčích opatřeních pro provádění reformy a veřejných investic) s EK do konce února 2021. Po schválení vládou ČR bude NPO oficiálně předložen (nejpozději k 30. dubnu 2021) k posouzení ze strany EK s předpokladem následovného schválení Radou EU.

Harmonogram přípravy Národního plánu obnovy

- Konzultace s EK a na národní úrovni	únor/březen 2021
- schvalovací proces na národní úrovni a předložení EK	březen/duben 2021

S ohledem na vyjasňování požadavků s EK k jednotlivým komponentám NPO a absenci některých vodítek EK, jejichž vydání lze očekávat až v polovině února (např. pro oblast posuzování principu „významně neškodit životnímu prostředí“), je obtížné stanovit přesný harmonogram. Dopracování je závislé na kapacitě EK a dokončení politické a věcné prioritizace na národní úrovni. Centrální přípravný tým spolupracuje s vlastníky komponent a má při optimistickém scénáři ambici dosáhnout všech technických detailů do konce února 2021 a poté zahájit schvalovací proces na národní úrovni a následně plán formálně předložit EK.